ЕВРОПЕЙСКА
КОМИСИЯ

Брюксел, 2.2.2022 г.
COM(2022) 30 final

Пакет от документи в областта на стандартизацията

ДОКЛАД НА КОМИСИЯТА ДО ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ И СЪВЕТА

относно изпълнението на Регламент (ЕС) № 1025/2012 от 2016 г. до 2020 г.

1 Увод

Регламент (ЕС) № 1025/2012[1] (наричан по-долу „Регламентът“) предоставя правната рамка, позволяваща на Комисията да изиска от Европейските организации за стандартизация (ЕОС)[2] да изготвят стандарти и стандартизационни документи за стоки и услуги в подкрепа на политиките и правото на ЕС и за подпомагане от страна на ЕС за функционирането на европейската система за стандартизация (ЕСС), и определя ключови критерии за функционирането на ЕСС.

В съответствие с член 24, параграф 3 от Регламента Комисията представя доклад за неговото изпълнение на всеки пет години. Първият доклад беше публикуван през 2016 г. и обхваща периода 2013—2015 г.[3]. В настоящия доклад е обхванат основно периода 2016—2020 г., с ограниченията, че някои данни са налични само до 2019 г., но са включени и актуализирани факти и данни до 2021 г., където е възможно. С член 24, параграфи 1 и 2 от Регламента се изисква от ЕОС и от други организации, които получават финансиране от ЕС, да представят годишни доклади за своята дейност. Тези доклади бяха взети под внимание при изготвянето на настоящия доклад. В подкрепа на събирането на данни беше възложено независимо проучване[4].

2 Изпълнение на Регламента

Комисията предприе редица инициативи и мерки в подкрепа на изпълнението на Регламента. В подкрепа на Стратегията за единния пазар от 2015 г.[5] и като част от пакета документи в областта на стандартизацията от 2016 г.[6]. Комисията стартира съвместна инициатива за стандартизация (JIS). Чрез прилагане на подхода за ангажиране на множество заинтересовани страни и партньорства тази инициатива имаше за цел да се модернизира ЕСС, да се поддържат нейната привлекателност, ефективност и ефикасност. Инициативата беше разделена на 15 различни подмерки, като документите са публично достъпни[7]. През януари 2018 г. беше предоставена информация за актуалното състояние[8]. Като се вземат предвид и тези инициативи и действия, настоящото изпълнение на Регламента може да се обобщи по следния начин.

---

[1] Регламент (ЕС) № 1025/2012 на Европейския парламент и на Съвета от 25 октомври 2012 г. относно европейската стандартизация, за изменение на директиви 89/686/ЕИО и 93/15/ЕИО на Съвета и на директиви 94/9/ЕО, 94/25/ЕО, 95/16/ЕО, 97/23/ЕО, 98/34/ЕО, 2004/22/ЕО, 2007/23/ЕО, 2009/23/ЕО и 2009/105/ЕО на Европейския парламент и на Съвета и за отмяна на Решение 87/95/ЕИО на Съвета и на Решение № 1673/2006/ЕО на Европейския парламент и на Съвета(ОВ L 316, 14.11.2012 г., стр. 12).

[2] Трите европейски организации за стандартизация по смисъла на Регламента са Европейският комитет за стандартизация (CEN), Европейският комитет за стандартизация в електротехниката (CENELEC) и Европейският институт за стандарти в далекосъобщенията (ETSI).

[3] COM(2016) 212 final.

[4] Проучване относно изпълнението на Регламент (ЕС) № 1025/2012 (член 24) https://doi.org/10.2873/504681 и https://doi.org/10.2873/593923.

[5] COM(2015) 550 final.

[6] COM(2016) 358 final.

[7] https://ec.europa.eu/growth/single-market/european-standards/notification-system_en#jis.

[8] https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX%3A52018SC0015.

2.1 Прозрачност между органите за стандартизация (член 4)

В член 4 от Регламента са определени изисквания за прозрачност по отношение на стандартите между ЕОС и националните органи за стандартизация (НОС), както и между тези субекти и Комисията.

С онлайн инструментите бяха улеснени достъпът до проекти на стандарти, както и прозрачността на стандартите за останалите ЕОС, НОС и Комисията, както се изисква с член 4. Достъпът до проекти на стандарти и прозрачността на стандартите на европейско равнище съгласно член 4 от Регламента бяха улеснени от онлайн инструментите, внедрени от ЕОС през 2015 г., тъй като с тях беше въведен механизъм, с който на членовете на ЕОС/участващите в ЕОС заинтересовани страни, на Комисията и на Европейската асоциация за свободна търговия (ЕАСТ) се предоставя пряк онлайн достъп до проектите на европейски стандарти и стандартизационни документи. Що се отнася до НОС, през 2019 г. приблизително 70 % са имали онлайн инструменти, с които се улеснява достъпът на съответните заинтересовани страни до проекти на национални стандарти. Въпреки това, съгласно информацията от организации на гражданското общество и от малки и средни предприятия (МСП), достъпът до дейностите на НОС продължава да създава затруднения.

2.1.1 Насоки

Като допълнителна задача за насърчаване на прозрачността Комисията, в сътрудничество с ЕОС, подготви през 2015 г. **Ръководство**[9], в което на представителите на ЕОС, на служителите на Комисията, на държавите — членки на ЕС, и на заинтересованите страни се предоставят насоки относно ролята на исканията за стандартизация от Комисията[10], начина на изготвяне и приемане на искания за стандартизация[11] и начина за изпълнение на такива искания[12]. През 2016 г.[13] Комисията също така издаде общ **контролен списък** за **извършване на самооценка от ЕОС** при изготвяне и предоставяне на хармонизирани стандарти (ХС) в подкрепа на правото на ЕС, за да се насърчи качеството на стандартите и документите и успешното публикуване в Официален вестник на ЕС. В някои случаи[14], за определени области на политиката, контролният списък беше приспособен към спецификите на законодателните актове и към други секторни изисквания.

Като част от изчерпателното ръководство на Комисията относно прилагането на правилата на ЕС относно продуктите, **„Синьото ръководство“**[15] съдържа специален раздел за стандартите (раздел 4.1.2 и приложение VI)**.**

[9] SWD(2015) 205 final, 27.10.2015 г.
[10] https://ec.europa.eu/docsroom/documents/13507/attachments/1/translations.
[11] https://ec.europa.eu/docsroom/documents/13508/attachments/1/translations.
[12] https://ec.europa.eu/docsroom/documents/13509/attachments/1/translations.
[13] Ares (2016)6548298, 22.11.2016 г.
[14] Например директиви 2014/30/ЕС и 2014/53/ЕС.
[15] https://ec.europa.eu/growth/single-market/goods/building-blocks_en#blue-guide.

2.2 Приобщаване и участие на заинтересованите страни, включително на научноизследователските органи (членове 5 и 9)

В член 5 от Регламента се изисква от ЕОС да насърчават и улесняват подходящо представителството и ефективното участие в своите дейности по стандартизация на всички съответни заинтересовани страни, включително МСП, организациите на потребителите и заинтересованите страни, представляващи екологични и социални интереси. Определените организации на заинтересованите страни, които понастоящем получават финансиране от ЕС (известни също като „организациите от приложение III“), са Small Business Standards (Стандартите за малките предприятия — SBS), European consumer voice in standardisation (Европейската асоциация за координиране на потребителското представителство в стандартизацията — ANEC), Environmental Coalition on Standards European Environmental Citizens Organisation for Standardisation (Коалицията за екологични стандарти (ECOS) — европейска организация на гражданите за екологични стандарти) и Европейската конфедерация на профсъюзите (ETUC), представляващи съответно интересите на МСП, потребителите, работниците, както и интересите в сферата на околната среда.

На **европейско равнище** (член 5, параграф 1 от Регламента) организациите от приложение III имат право да участват на равнището на политиките в управителните органи на всички ЕОС, а на техническо равнище — в техническите органи на CEN-CENELEC и техническите комитети на ETSI. След последния доклад са предприети нови инициативи за по-нататъшно подобряване на тяхното включване и ефективно участие.

През 2017 г. CEN и CENELEC въведоха промяна, чрез която непромишлените организации от приложение III (ANEC, ETUC и ECOS) може да представят официални становища по проектите на стандарти (така нареченото „право на становище“). В случай на неблагоприятно становище техническият комитет, отговорен за разработване на въпросния стандарт, взема под внимание изложената в становището обосновка и предоставя обратна информация. Такова становище може да доведе и до преразглеждане на проекта на стандарт. Като цяло, 76 % от всички официални становища, предоставени от представляващите социални интереси заинтересовани страни, са положителни.

През 2017 г. ETSI стартира „Програма 3SI“, за да си взаимодейства с организациите от приложение III. Тази програма включва кръгли маси с длъжностни лица на ETSI и представител на заинтересованите страни в рамките на ETSI („застъпник на 3SI“) за обсъждане на въпроси, свързани с приобщаването. ETSI не е въвела механизми, подобни на тези на CEN и CENELEC, с които на непромишлените организации от приложение III да се предостави по-структурна роля в процеса на разработване на стандарти като официално право на мнение. Неудовлетвореността на SBS от приобщаването в ETSI беше изразено през лятото на 2021 г. в обществената консултация относно пътната карта[16] за бъдеща стратегия на Комисията в областта на

[16] https://ec.europa.eu/info/law/better-regulation/have-your-say/initiatives/13099-%D0%A1%D1%82%D1%80%D0%B0%D1%82%D0%B5%D0%B3%D0%B8%D1%8F-%D0%B7%D0%B0-

стандартизацията, като представи мнението, че „до момента ETSI не е отделил достатъчно ресурси и бюджет за повишаване на приобщаването“[17], което беше повторено и от друга асоциация на МСП[18]. Подобни становища бяха предадени в съответните доклади по член 24 от други организации, финансирани съгласно Регламента. Например в доклада на ANEC за 2019 г.[19] се посочва: „ETSI не е склонен да увеличи обхвата на своите разпоредби относно приобщаването, тъй като счита, че е в съответствие с Регламента. Организациите от приложение III обаче считат, че ETSI не е в съответствие“. По подобен начин ECOS заявява[20]: „Участието в ETSI съгласно приложение III продължава да е по-сложно в сравнение с другите две ЕОС“. Една от гледните им точки е, че възможностите за приобщаване в процеса не могат да бъдат отделени от правото на глас, тъй като в ETSI правата на глас на заинтересованите страни от промишлеността са повече от общите права на глас на всяка друга категория заинтересовани страни или орган. Делът на правата на глас в ETSI на НОС от държави — членки на ЕС, е около 2 %. Правата на глас на други непромишлени заинтересовани страни (гражданско общество, академични среди, научна общност) имат слабо значение при гласуване.

Тези опасения са повторени от определени категории заинтересовани страни, особено по отношение на достъпността, където някои представители на хора с увреждания трудно възприемаха процеса като приобщаващ и трябваше да се основават на връзки с потребителски асоциации. Макар че строго погледнато подобна връзка чрез потребителски асоциации не противоречи на Регламента, опасенията на различни категории заинтересовани страни поставят под въпрос дали се отделя достатъчно внимание на приобщаването.

2.2.1 Научноизследователски органи

По отношение на изпълнението на член 5, параграф 2 и член 9 от Регламента в докладите на ЕОС[21] се подчертава, че е имало различни дейности, в които са участвали научноизследователски организации. В докладите обаче не е изяснена напълно ефективността на дейностите, например тяхното въздействие за приемането на конкретни стандарти или за засиленото участие.

%D1%81%D1%82%D0%B0%D0%BD%D0%B4%D0%B0%D1%80%D1%82%D0%B8%D0%B7%D0%B0%D1%86%D0%B8%D1%8F_bg.

[17] https://ec.europa.eu/info/law/better-regulation/have-your-say/initiatives/13099-%D0%A1%D1%82%D1%80%D0%B0%D1%82%D0%B5%D0%B3%D0%B8%D1%8F-%D0%B7%D0%B0-%D1%81%D1%82%D0%B0%D0%BD%D0%B4%D0%B0%D1%80%D1%82%D0%B8%D0%B7%D0%B0%D1%86%D0%B8%D1%8F/F2665680_bg.

[18] https://ec.europa.eu/info/law/better-regulation/have-your-say/initiatives/13099-%D0%A1%D1%82%D1%80%D0%B0%D1%82%D0%B5%D0%B3%D0%B8%D1%8F-%D0%B7%D0%B0-%D1%81%D1%82%D0%B0%D0%BD%D0%B4%D0%B0%D1%80%D1%82%D0%B8%D0%B7%D0%B0%D1%86%D0%B8%D1%8F/F2665677_bg.

[19] https://ec.europa.eu/docsroom/documents/44748?locale=bg.

[20] https://ec.europa.eu/docsroom/documents/44749?locale=bg.

[21] https://ec.europa.eu/growth/single-market/european-standards/notification-system_en#article24.

През октомври 2016 г. и отново през октомври 2021 г.[22] CEN, CENELEC и Съвместният изследователски център на Европейската комисия (JRC) подписаха споразумение за сътрудничество, за да се изгради връзка на научните изследвания и иновациите със стандартизацията, да се подпомогне предвиждането на потребностите от стандартизация и да се постигне съответствие със стратегическите приоритети.

Чрез съвместната инициатива за стандартизация JRC взаимодейства също така с Асоциацията за европейско сътрудничество в областта на науката и технологиите (COST) за информиране и обучение относно ползите от стандартизацията за изследванията и иновациите, извършвани в проекти на COST. Чрез тази връзка от 2019 г. CEN-CENELEC предостави няколко модула за обучение.

2.2.2 Инструменти на ИКТ

ЕОС докладва относно инвестициите и използването на инструменти на ИКТ за повишаване на ефикасността на ЕСС и улесняване на дейностите по стандартизация (като сътрудничество между членовете, срещи, работа по разработване, достъп до работни и стандартизационни документи, както и комуникация и одобрения от разстояние).

2.3 Сътрудничество между НОС и ЕОС

НОС и ЕОС въведоха механизми за улесняване на обмена на най-добри практики помежду им, като консултативни групи, комитети за наблюдение, срещи и изготвяне на насоки. И трите ЕОС използват набор от инструменти, с които се цели благоприятстване и подобряване на обмена на най-добри практики помежду им, както и между националните делегации (например чрез провежданите от ETSI заседания на ръководителите на националните делегации). ЕОС също така си сътрудничат в дейности, включително образование, обучение и научноизследователска и развойна дейност в различни области, свързани със стандартизацията, като съвместни дейности за обучение по стандартизация, осъществявани от CEN-CENELEC.

В края на 2021 г. някои НОС изразиха опасения относно ролята си в ETSI. Продължават дискусиите между ETSI и някои европейски НОС относно признаването им като стратегически партньори на стандартизацията.

2.4 Достъп на МСП до стандарти (член 6)

Съгласно член 6, параграф 3 от Регламента НОС изготвят годишен доклад за своите дейности за насърчаване и улесняване на достъпа на МСП до стандарти и процедури за разработване на стандарти. В доклада се включва и отчитане на обмена на най-добри практики, имащ за цел повишаване на участието на МСП (т.е. член 6, параграф 2 от Регламента). Проучването, подкрепящо настоящия доклад, съдържа точни статистически данни по този въпрос[23] и показва броя на НОС, които позволяват да бъде

[22] https://www.cencenelec.eu/news-and-events/news/2021/pressrelease/2021-10-21-jrc-cen-cenelec-renewed-cooperation/.
[23] https://doi.org/10.2873/504681.

представена съответната категория заинтересовани страни, съгласно таблицата по-долу. Например първата стойност в таблицата (29/33) показва, че от 33-те НОС, които са били свързани с конкретната ЕОС, 29 НОС са позволили на МСП да бъдат представени в CEN.

Заинтересовани страни / ЕОС / година	CEN				CENELEC				ETSI			
	2016 г.	2017 г.	2018 г.	2019 г.	2016 г.	2017 г.	2018 г.	2019 г.	2016 г.	2017 г.	2018 г.	2019 г.
МСП	29/33	30/34	31/34	31/34	29/33	30/34	31/34	31/34	28/39	29/39	29/39	30/39
Потребители	25/33	24/34	25/34	25/34	20/33	20/34	22/34	22/34	26/39	27/39	27/39	27/39
Заинтересовани страни, представляващи екологични интереси	24/33	24/34	26/34	26/34	18/33	20/34	23/34	23/34	22/39	23/39	23/39	23/39
Заинтересовани страни, представляващи социални интереси	21/33	20/34	23/34	22/34	17/33	18/34	20/34	20/34	19/39	20/39	20/39	20/39

Следва да се отбележи, че в някои случаи общият брой на асоциираните НОС е много по-висок от броя на държавите от ЕС и ЕИП. Това е така, защото в своите процеси на разработване ЕОС включват НОС от държави извън ЕС и извън ЕИП.

Проучването съдържа поразителната информация, че НОС в CEN и CENELEC „предоставят все по-често на МСП специални тарифи за участие в дейности по стандартизация между 2015 г. и 2019 г., докато НОС в ETSI се сблъскват с тенденция към намаляване на предоставянето на такива специални възможности“. По този въпрос в доклада на ETSI за 2019 г.[24] също се посочва: „ETSI не работи съгласно принципа на национално делегиране, така че тяхното [на МСП] участие в техническата организация и работа на ETSI е пряко чрез тяхното членство в ETSI […]. Единствено по време на процеса на обществено одобрение тези заинтересовани страни трябва да представят своите коментари чрез НОС в ETSI“.

[24] https://ec.europa.eu/docsroom/documents/44751?locale=bg.

2.5 Участие на публични органи в европейската стандартизация (член 7)

В докладите до Комисията не се съдържа достатъчно систематична и официална информация относно участието на публичните органи в дейностите по стандартизация за целите на изпълнението на член 7 от Регламента. Докладите от ЕОС[25] обикновено се отнасят до дейности 4 и 9 от JIS[26] като подходящи за целта. Тъй като не са налични точни данни, в бъдеще може да се обмисли въвеждането на инструмент за наблюдение.

2.6 Годишни работни програми на Съюза (член 8)

В съответствие с член 8 Комисията прие годишни работни програми на Съюза относно европейската стандартизация[27]. С тях Комисията ориентира ЕОС за работата върху стандартите и стандартизационните документи, както и за начините за повишаване на участието на малките и средните предприятия и на представляващите социални интереси заинтересовани страни в този процес. Този документ е оформян постепенно, за да се предоставят приоритети по отношение на политиките на ЕС, да се осигури идея за посоката и очакванията от гледна точка на отговорните политически фактори, както и да се дадат по-добри насоки на заинтересованите страни във връзка със стандартизацията по отношение на предаването.

2.7 Искания за стандартизация (член 10)

Между 2015 г. и 2019 г. Комисията отправи 35 искания за стандартизация, а през 2020 г. — още девет. От тези 44 искания шест бяха отхвърлени (13,6 %). ЕОС често съобщават следните причини за отхвърлянето: несъгласие относно определени поискани стандарти, несъгласие относно някои изисквания, съдържащи се в поисканите стандарти, несъгласие относно необходимостта от някои поискани технически спецификации в подкрепа на конкретно съществено изискване, или несъгласие с определените срокове за предаване на поисканите стандарти.

Отхвърлянето на исканията за стандартизация може да окаже значително въздействие върху i) функционирането на справедлив и ефективен вътрешен пазар; ii) конкурентоспособността на промишлеността; iii) участието на заинтересованите страни, представляващи социални интереси; и iv) технологичния суверенитет на Съюза. Възможно е това да доведе също до използване на стандарти, различни от стандартите на ЕС, при което може да не е ясно до каква степен е бил следван приобщаващ процес.

[25] https://ec.europa.eu/growth/single-market/european-standards/notification-system_en#annual.
[26] Действие 4: Подобряване на осведомеността за стандартизацията в националните публични органи; Действие 9: Приобщаване, прозрачност и ефективно участие на всички заинтересовани страни в европейската система за стандартизация.
[27] https://ec.europa.eu/growth/single-market/european-standards/notification-system_en#annual.

По отношение на изпълнението на искания за стандартизация също така се е случвало само част от искането за стандартизация да бъде изпълнено, въпреки че CEN е приел искането[28].

2.7.1 Подкрепа от Комисията при изпълнение на искания за стандартизация (HAS)

Преди 2018 г. действаше договор за услуги („Консултанти по нов подход“ — NAC) за оказване на съдействие на ЕОС да проверяват съответствието на проекти на ХС с искането от Комисията. По този договор успеваемостта на стандартизационните документи, обявени в Официален вестник на ЕС, беше ограничена и се натрупа значително количество необявени стандарти. През март 2017 г. във вътрешната база данни на Комисията бяха регистрирани 596 необработени ХС, подадени от ЕОС. Комисията отправи призив за нов договор за услуги[29] (HAS), за да има ефективна услуга по изпълнение на Регламента. При прилагане на новата система Комисията обърна внимание на решаването на някои установени проблеми от миналото и на осигуряването на:

- доброволния характер на услугата за ЕОС, което е в съответствие и с предишната схема на NAC;
- ясно разделение на ролите — консултантите не изготвят, нито договарят съдържанието на ХС, те се съсредоточават върху преценката дали ХС отговарят на изискванията на правото на ЕС;
- наличие на секторни услуги за предоставяне на насоки при нови съмнения, въпроси или проблеми, които може да възникнат при изготвяне на ХС, и
- ролята на Комисията за окончателното решение за публикуване на ХС в Официален вестник на ЕС.

Комисията структурира работата на консултантите по HAS по начин, който няма да забави изработването на ХС.

Откакто функционира системата за консултанти по HAS, към декември 2021 г. количеството на неоценените и необработени ХС, предоставени от ЕОС за публикуване в Официален вестник на ЕС, е намалено до само два стандарта от 2018 г. и пет стандарта от 2019 г., за които понастоящем се очаква решение на Комисията.

Към 9 декември 2021 г. изпълнителят на Комисията, ръководещ консултантите по HAS, е получил от ЕОС 3 312 искания за оценки на проекти на ХС съгласно 21 законодателни акта на ЕС, от които 2 944 са обработени, а 368 не отговарят на условията[30]. Във всички сектори само 27,58 % от оценките на HAS бяха положителни[31],

[28] В случая с Директива 2014/90/ЕС относно морското оборудване, въпреки че CEN е приел искане за стандартизация M/557, отговорният технически комитет не е напреднал с изпълнението му, що се отнася до маркучите.
[29] https://ec.europa.eu/growth/content/technical-assistance-area-harmonised-standards_en.
[30] Например защото не се отнасят до ХС или поради ненужни искания.

главно поради несъответствие с правото на ЕС, което показва, че трябва да се вложат повече усилия в процеса на разработване на стандарти — например в рамките на техническите комитети — така че работата да е по-съгласувана с политиката и правните изисквания.

2.7.2 Изработване и публикуване на ХС

През 2016 г. и 2017 г. заинтересовани страни повдигнаха неколкократно въпроса за забавеното публикуване на определени ХС. В резултат от това Комисията от 2018 г. наблюдава различните етапи на процеса и съответните резултати са отчетени тук, също и за 2020 г.

Между 2018 г. и 2020 г. Комисията получи **1 247 ХС** в подкрепа на законодателството на ЕС. От тях **238** бяха повторно подадени съществуващи ХС съгласно новите регламенти. Следователно новоподадените стандарти бяха **1 009,** в това число **76** поправки и **267** изменения.

В анализа по-долу в настоящия доклад вниманието е съсредоточено върху новите предложения, които са разпределени по години и по ЕОС, както следва:

Предадени ХС	2018 г.	2019 г.	2020 г.	Общо
CEN	231	216	129	576
CENELEC	134	161	104	399
ETSI	8	11	15	34
Общо	373	388	248	1 009

До 9 декември 2021 г. **576** ХС са публикувани в Официален вестник на ЕС, **17** са в процес на публикуване, **371** не са приети, а по **45** се очаква решение.

Съгласно вътрешните бази данни на Комисията, които взаимодействат с ИТ инструментите на ЕОС, медианното време между приемането на ХС от CEN, CENELEC или ETSI и официалното предаване на Комисията за публикуване в Официален вестник на ЕС е 100 дни. Това означава, че може да отнеме повече от три месеца на ЕОС, за да представят на Комисията стандарт, след като той е бил публично достъпен (т.е. достъпен за закупуване), преди Комисията да започне да оценява и обработва ХС за публикуване в Официален вестник на ЕС[32]. Средното време (в скоби в таблицата по-долу) е много по-дълго поради някои крайни случаи[33].

[31] Забележка: всеки отделен стандарт се оценява от 2 до 4 пъти и всеки път се отчита отделно в тази статистика. Следователно цитираната цифра не е показателна за отрицателните оценки, които се появяват на късен етап.

[32] Комисията не може да започне собствена вътрешна обработка на ХС, докато те не ѝ бъдат представени официално от ЕОС.

[33] Голямото разминаване за CENELEC се дължи на представянето на някои стари стандарти и свързаните с тях по-скорошни изменения в пакет. Тъй като някои от тези стари стандарти са от 90-те години на миналия век, в средната стойност се отчитат закъсненията при подаването, от което следва, че резултатите не са обективни. По-специално повечето стандарти, довели до тези големи закъснения, могат

Медианно (и средно) време (в дни) между приемането от ЕОС и предаването на Комисията	2018 г.	2019 г.	2020 г.	Общо
CEN	75 (115)	105 (199)	70 (91)	83 (141)
CENELEC	218 (424)	189 (1374)	82 (481)	186 (822)
ETSI	29 (27)	49 (58)	20 (29)	28 (38)
Общо	109 (224)	117 (683)	75 (251)	100 (407)

Що се отнася до обработването на ХС от самата Комисия, медианното (средното) време от предаването от ЕОС на Комисията до публикуването в Официален вестник на ЕС[34] постоянно намалява, както се вижда от таблицата по-долу. По-дългото време за обработка, необходимо на Комисията през 2019 г., се дължи на промяната в метода на публикуване (от серия C в серия L на Официален вестник на ЕС), за което беше необходим преходен период за адаптация. Оттогава Комисията намали значително продължителността на собствените си процеси. През 2020 и 2021 г. Комисията постигна по-добри резултати, отколкото през 2018 г. (когато публикуването на ХС в Официален вестник на ЕС все още се извършваше съгласно процедурите за публикуване в серия C на Официален вестник на ЕС).

	2018 г.	2019 г.	2020 г.	2021 г.
Медианно (и средно) време (в дни) между предаването на Комисията и публикуването в Официален вестник на ЕС	238 (298)	292 (322)	228 (231)	108 (121)

2.8 Официални възражения (член 11)

Между 2015 г. и 2019 г. бяха представени общо 20 официални възражения срещу конкретни ХС в съответствие с разпоредбите на член 11 от Регламента. През 2020 г. бяха представени още три[35]. Средната продължителност на официалното възражение (предвидена като времето между представянето и разрешаването му) е 1 084 дни, т.е. 3 години.

2.9 Уведомяване на организациите на заинтересованите страни (член 12)

Комисията създаде специална уебстраница[36] за уведомленията по член 12.

2.10 ИКТ спецификации (членове 13 и 14)

Голяма част от най-разпространените ИКТ технически спецификации напоследък се изготвят от частни форуми и консорциуми. Член 13 от Регламента позволява на

да бъдат обвързани с документи по искания на Комисията за стандартизация на законодателството за екопроектиране.

[34] В това се включва цялото време, необходимо на Комисията, първо, за да оцени ХС, получени от ЕОС, и след това да извърши вътрешната процедура, водеща до публикуването на ХС в Официален вестник.

[35] https://ec.europa.eu/growth/single-market/european-standards/notification-system_en#objections.

[36] https://ec.europa.eu/growth/single-market/european-standards/notification-system_en.

Комисията да идентифицира ИКТ техническите спецификации, които да бъдат допустими за позоваване в обществените поръчки. Това позволява по-голяма конкуренция в областта и намалява риска от зависимост от системи на конкретни производители. Подходящ списък е публикуван на уебсайта на Комисията[37].

Освен това с наличието на общи стандарти за ИКТ се осигурява оперативната съвместимост. Това става все по-важно, тъй като все повече устройства се свързват помежду си. Със Съобщението относно приоритетите за стандартизацията в областта на ИКТ[38] от 2016 г. Комисията предложи ресурсите и общностите за определяне на стандарти да се съсредоточат върху пет приоритетни области. Значението на стандартите в областта на ИКТ беше подчертано отново в европейската промишлена стратегия от 2020 г.[39].

Създадена е Европейска многостранна платформа по въпросите на стандартизацията в областта на ИКТ[40], която да консултира Комисията по въпроси, свързани с изпълнението на политиката за стандартизация в областта на ИКТ, включително определянето на приоритети и идентифицирането на спецификации. Определени са повече от 150 действия, които са групирани в тематични области.

3 Финансиране на ЕСС (членове 15, 16 и 17)

Финансирането от ЕС за ЕОС и организациите от приложение III за дейности е определено в членове 15, 16 и 17 от Регламента.

За периода 2015—2019 г. безвъзмездните средства от ЕС за дейности по стандартизация възлизат на около 105,3 милиона евро (85 милиона евро, разпределени за ЕОС, и 20 милиона евро за организациите от приложение III). ЕС и ЕАСТ съфинансират част от разходите и дейностите на организациите. Безвъзмездните средства се предоставят под формата на безвъзмездни средства за оперативни разходи и за дейности. Безвъзмездните средства за оперативни разходи се включват към бюджета за оперативни разходи за изпълнение на годишни работни програми, в които са определени планираните дейности за всяка година в съответствие с целите на Комисията по отношение на стандартизацията. Безвъзмездните средства за оперативни разходи за периода 2015—2019 г. обхващат широк спектър от ежедневни дейности. С безвъзмездните средства за дейности бяха финансирани конкретни дейности в подкрепа на законодателството и политиките на ЕС. През 2019 г. безвъзмездните средства за дейности съставляваха 66 % от финансирането от ЕС за ЕОС и за организациите от приложение III. Комисията проследява изпълнението на финансираните дейности посредством съобщаваната от ЕОС информация.

[37] https://ec.europa.eu/growth/single-market/european-standards/ict-standardisation/ict-technical-specifications_en.
[38] https://eur-lex.europa.eu/legal-content/BG/TXT/?uri=CELEX%3A52016DC0176.
[39] https://ec.europa.eu/growth/industry/policy_en - industrial-strategy-2020.
[40] https://ec.europa.eu/transparency/expert-groups-register/screen/expert-groups/consult?do=groupDetail.groupDetail&groupID=2758&lang=bg.

Сред ЕОС CEN е основният получател на финансиране, като получава приблизително 71 % от общото финансиране, предоставено на ЕОС в периода 2015—2019 г., последвано от ETSI (22 %) и CENELEC (7 %). Общият дял от общата стойност на финансирането от ЕС за ЕОС, предоставено под формата на безвъзмездни средства за оперативни разходи, като цяло остава стабилен през периода на докладване.

С финансовата подкрепа за организациите от приложение III се цели приобщаването в по-голяма степен на техните съответни заинтересовани групи в разработването на стандарти и като цяло тя се е увеличила през последните 5 години. SBS и ANEC са получили най-големи дялове (съответно 42,5 % и 34,5 %) от общото финансиране от ЕС, предоставено на организациите от приложение III през периода 2015—2019 г. ECOS е получила 15,7 % от общото финансиране, а ETUC — 7,3 %.

Що се отнася до опростяването на финансирането на ЕСС и до намаляването на административната тежест, през 2015 г. Комисията въведе механизъм за отпускане на еднократни суми за финансиране на определени разходи в рамките на свързаните с тях споразумения за предоставяне на безвъзмездни средства, като например за необходимите човекодни или направените пътни разходи. Този механизъм спомогна за намаляване на административната тежест, свързана с необходимостта от обосноваване и документиране на такива разходи за всеки отделен случай. При анализ обаче беше установено, че бенефициерите продължават да изпитват несигурност по отношение на документите, които са им необходими в случай на одит.

По отношение на изискванията за докладване заинтересованите страни възприемат някои от тези дейности за докладване като сложни. Задачите, които отнемат най-много време, са изготвянето на планове за действие и доклади за безвъзмездните средства за оперативни разходи, като от 2015 г. насам има леко покачване на необходимите човекодни. Въпреки това, макар че докладваните от ЕОС данни показват увеличение на времето, което средно е необходимо за изготвяне на предложения за безвъзмездни средства за дейности, те показват намаление на времето, което средно е необходимо за изготвяне на доклади за безвъзмездните средства за дейности.

4 Заключения

Настоящият втори доклад до Европейския парламент и до Съвета относно изпълнението на Регламент (ЕС) № 1025/2012 показва, че европейската система за стандартизация се е подобрила в някои аспекти — например по отношение на новите ИТ инструменти, — но съществуват възможности за подобрение в различни области. Това се отнася по-специално до аспектите на приобщаването, ролята на НОС в ЕСС и времето за предаване на ХС до Комисията, както е посочено по-горе.

По отношение на времето за обработване на стандартите и стандартизационните документи, както ЕОС, така и Комисията трябва да продължат да полагат повече усилия за повишаване на ефикасността, независимо от неотдавнашните усилия на Комисията да намали значително времето за приемане за публикуването на ХС.